

Marculf II,17 (lat)

XVII QUALITER IN UNUM^a VOLUMINE TESTAMENTUM^b PERSONA^c
CONDATUR

Regnante in perpetuo Domino nostro Iesu Christo, **qualibet** anno **illo** regnante **illo** rege^d sub die^e **illo** ego **ille**^f et coniux mea **illa**, sana mente^g integroque consilio: Metuentes^h casus humaneⁱ fragilitatis testamentum nostrum concedimus, quem **illius** notario^j scribendum commisimus^k ut, quomodo dies legitimos^l post transitum nostrum advenerit, recognitis segillis inciso^m lino, ut Romaneⁿ legis decrevit auctoritas^o per inlustris viros^p **illos**, quos in hanc pagina testamenti nostri legatarios^q instituemus^r gestis rei publice^s municipalibus^t titulis eorum prosecutione^u ab ipsis muniatur.

Igitur cum iubente Domino de istius vitae^v cursum migraverimus^w tunc quicquid in omnibus pridie, quam moriamur, tenere videmur, quicquid ex proprietate parentum^x vel proprio labore^y seu ex munificentia^z piis principibus percipere meruimus vel de quibuslibet titulis atque^{aa} contractis, vinditionis^{ab} cessionis^{ac} donationis^{ad} vel undique^{ae} Domino adiuvante ad nostram pervenit dominationem^{af} tu tunc, dulcissima coniux mea **illa** [vosque dulcissimi filii mei **illi**^{ag} heredes quoque meos^{ah} vos esse volo, hereditatem meam habitoti^{ai} Reliqui^{aj} vero heredes^{ak} exheredis^{al} sint^{am} ergo^{an} excepto, quod unicuique^{ao} per hunc testamentum dederō dareque^{ap} iussero. Id ut fiat, detur, praestitur^{aq} impleatur, te, omnipotens Deus, testem committo. Villas vero **illas** et **illas**, sitas in pago **illo**^{ar} filius noster **ille**^{as} recipiat. Similiter villas **illas** filius meus^{at} vel filia **illa**, sitas in pago **illo**, recipiat. Villas **illas**^{au} basilica^{av} **illa** vel monasteria, sitas ibi, recipiant. Id ut fiat, detur, praestitur^{aw} impleatur^{ax} te, omnipotens Deus, ad defensandum committo. Licet de omnibus, dum advivimus, nostrum reservavimus usum, sed dum in villas aliquas, quas superius memoravimus^{ay} quas ad^{az} loca sanctorum [vel]^{ba} heredis^{bb} nostris deputavimus^{bc} [quod pariter stante coniugio adquesivimus^{bdb} praedicta coniux nostra tertia^{bf} habere potuerat, propter ipsa vero tertia^{bg} villas nuncupantes^{bh} **illas**, sitas in pagos **illos**^{bi} in integritate^{bj} si nobis subprestis^{bk} fuerit^{bl} in compensationem^{bm} recipiat et quicquid exinde pro commune mercede vel in pauperibus aut bene meritis^{bn} nostris facere^{bo} decreverit, licentiam^{bp} habeat; vel post eius discessum^{bq} si aliquit^{br} intestamentum^{bs} remanserit, heredes nostri recipiant. Liberos^{bt} liberas, quos quasque^{bu} pro animae^{bv} remedium fecimus aut in antea facere voluerimus^{bw} et eis^{bx} epistulas^{by} manu^{bz} nostra firmatas dederimus^{ca} obsequium filiorum nostrorum habere^{cb} cognoscant^{cc} et oblata vel luminaria, iuxta quod ipsas epistulas^{cd} continent^{ce} ad sepulchra nostra^{cf} tam ipsi quam proles^{cg} eorum implere studeant^{ch} Et cuius aliquid de facultate nostra contulimus, singulariter in hoc testamentum nostrum inserere curavimus. In reliquo vero quaecumque^{ci} epistulas^{cj} de nomine nostro, manus^{ck} nostras firmatas, ostensas fuerint et ante hunc testamentum prae-notatas^{cl} quas hic non commemoravimus, excepto de ingenuetatis^{cm} quas pro animae^{cn} nostrae remedium fecimus aut adhuc facere voluerimus^{co} vacuas^{cp} permaneant. Et qui ex nobis pare^{cq} suo suprestitis^{cr} fuerit et per^{cs} quaecumque^{ct} instrumentum de suprascripta^{cu} facultate in cuiuslibet persona vel bene meritos^{cv} nostros munere^{cw} aliquid contuleremus^{cx} in quantum lex permittit, firma stabilitate debeat perdurare^{cy} Reliquas vero epistolas^{cz} vacuas et inanis^{da} permaneant. Et sic^{db} nobis pariter convenit^{dc} si tu mihi^{dd} dulcissima coniux, suprestis fueris et^{de} ad^{df} alio marito, quod tibi Deus non permittat^{dg} transire volueris, omnem facultatem meam, quod ad usufructu^{dh} possidere^{di} tibi concessimus vel quod a die praesente deputavimus, habere^{dj} potueras, hoc presentaliter^{dk} heredes nostri

recipiant inter se dividendum.

Itemque ego **illa**, ancilla tua: Domne^{dl} et iugalis^{dm} meus **ille**, in hoc testamentum prumtissima^{dn} voluntate^{do} scribere atque^{dp} perpetua conservatione^{dq} rogavi, ut, si tu, domne^{dr} et iugalis^{ds} meus, mihi suprestis fueris, omni^{dt} corpore facultate mea^{du} quantumcumque ex successione parentum habere videor vel in tuo servitio^{dv} pariter laboravimus et quod in tertia^{dw} mea accepi, in intaegrum^{dx} quicquid exinde facere^{dy} elegeris^{dz} aut pro anime^{ea} remedium in pauperes^{eb} dispensare aut ad vassos^{ec} vestros vel^{ed} bene meritis^{ee} nostris, absque repetitione^{ef} heredum meorum, quod tua decrevit^{eg} voluntas^{eh} faciendi liberam habeas potestatem; et post discessum vestrum^{ei} quod non fuerit dispensatum, ad legitimos^{ej} nostros revertatur heredis^{ek}

Hanc [quoque]^{el} paginam testamenti et manus nostrae^{em} propriae^{en} subscripcionibus^{eo} quod ex consuetudine habuimus^{ep} subscripsimus et per personas reliquas studuimus^{eq} subscripcionibus^{er} roborari^{es} Et ut^{et} haec^{eu} pagina huius testamenti in disceptationem^{ev} venire non possit: Siquis^{ew} liturae^{ex} caraxaturae^{ey} adieccionis^{ez} superdictionesuae^{fa} facte sunt, nos^{fb} eas fecimus vel facere^{fc} iussimus, dum testamentum^{fd} nostrum sepius recurrimus vel emendavimus.

Siquis nostra voluntate^{fe} resistere aut testamentum nostrum cuiuslibet calliditas conatus fuerit casu aliquo refragari^{ff} id inplorantis Domini^{fg} divini nominis maiestatem^{fh} obtestamur, ut pro nostrorum omnium^{fi} criminum peccatorum obnoxius in die iudicii teneatur, expers aecclesiae catholice^{fjk} communionem et pacis ante tribunal Christi pro violata defuncti^{fl} voluntate^{fm} compellatur subire negotio^{fn} adque^{fo} in eum Dominus suam ultionem^{fp} quam promisit iniustis, cum venerit saeculum^{fq} iudicare, per ignem feriat^{fr} et accipiat in conspectu eius damnationem^{fs} perpetuam^{ft} quam suscepit Iudas, traditor^{fu} Domini. Illud namque intimare volumus^{fv} ut, si aliquis de heredis vel proheredis nostros^{fw} seu qualibet persona contra hanc^{fx} testamenti paginam^{fy} quem plena et integra voluntate^{fz} fieri rogavimus, venire aut aliquit^{ga} pulsare voluerit, inferat [ei]^{gb} contra quem repetit, tantum et alium tantum, quantum in hunc testamentum continetur^{gc} scribunt^{gd} et insuper saciatus^{ge} fisco auri^{gf} libras^{gg} **tantas**, argenti^{gh} **tantum**, et quod repetit, vindicare non valeat^{gi} [Sed praesens testamentis omni tempore stabilis valeat perdurare^{gj}

^aUNUM] UNO P₁₆

^bTESTAMENTUM] TESTAMENTO Le₁

^cPERSONA] PERSONE Le₁, Zeu.

^dillo rege] rege illo Le₁, Zeu.; rege P₁₆

^edie] diae Le₁, Zeu.

^fille] illi Le₁, Zeu.

^gmente] mentae Le₁, Zeu.

^hMetuentes] metuentis Le₁, Zeu.

ⁱhumane] humanae Le₁, Zeu.

^jquem ... notario] que illius notarum P₁₆

^kcommisimus] comisemus Le₁, Zeu.

^ldies legitimos] die legitimus P₁₆

^msegillis inciso] singulis incisi P₁₆

ⁿRomane] romani Le₁

^oauctoritas] fehlt P₁₂

^pviros] fehlt P₁₆

^qlegatarios] ligaturum P₁₆

^rinstituemus] instituimus Le₁, P₁₆, Zeu.

^spublice] publicae Le₁, Zeu.

^tgestis ... municipalibus] gestis publice municpalibus *P*₁₆
^uprosecutione] prosecucione *P*₁₆
^vvitae] vite *P*₁₆
^wmigraverimus] migraveremus *Le*₁, *Zeu*.
^xproprietate ... parentum] proprietatae paraentum *Le*₁, *Zeu*.
^ylabore] laborae *Le*₁, *Zeu*.
^zmunificentia] munificencia *P*₁₆
^{aa}atque] atquae *Le*₁, *Zeu*.
^{ab}vinditionis] vinditionibus *Le*₁, *Zeu*.; vindicionis *P*₁₆
^{ac}cessionis] cessiones *Le*₁, *Zeu*.; fehlt *P*₁₆
^{ad}donationis] donationes *Le*₁, *Zeu*.; donacionis *P*₁₆
^{ae}undique] undequae *P*₁₆
^{af}ad ... dominationem] ad nostra pervinit dominacionem *P*₁₆
^{ag}vosque ... illi] fehlt *P*₁₂
^{ah}meos] meus *P*₁₆
^{ai}habitoti] habituti *Le*₁, *Zeu*.; habetuti *P*₁₆
^{aj}Reliqui] relequi *P*₁₆
^{ak}heredes] heredis *Le*₁, *P*₁₆, *Zeu*.
^{al}exheredis] exeredis *P*₁₆
^{am}sint] sent *P*₁₆
^{an}ergo] fehlt *P*₁₆
^{ao}unicuique] unicoique *Le*₁
^{ap}dareque] daraequae *Le*₁; darequae *edierte* *Zeu*.
^{aq}praestitur] praestetur *P*₁₆; praestitur *Zeu*.
^{ar}pago illo] pagus illos *Le*₁, *Zeu*.
^{as}ille] fehlt *Le*₁
^{at}meus] noster illi *Le*₁, *Zeu*.; noster ille *P*₁₆
^{au}Villas illas] vel *P*₁₆
^{av}basilica] baselica *Le*₁, *P*₁₆, *Zeu*.
^{aw}praestitur] praestetur *Le*₁; praestitur *P*₁₆; praestetur *Zeu*.
^{ax}impleatur] fehlt *Le*₁, *P*₁₆; ausgelassen *Zeu*.
^{ay}memoravimus] nominavimus *Le*₁, *Zeu*.
^{az}ad] a *P*₁₆
^{ba}vel] fehlt *P*₁₂
^{bb}heredis] heredes *Le*₁, *Zeu*.
^{bc}deputavimus] depotavimus *Le*₁, *P*₁₆, *Zeu*.
^{bd}quod ... adquesivimus] fehlt *P*₁₂
^{be}adquesivimus] adquaesivimus *Le*₁, *Zeu*.
^{bf}tertia] tertia *P*₁₆
^{bg}vero tertia] veraciter tia *P*₁₂; vero tertia *P*₁₆
^{bh}nuncupantes] noncupantes *P*₁₆
^{bi}pagos illos] pago illo *P*₁₆
^{bj}integritate] integritatae *Le*₁, *Zeu*.
^{bk}subprestis] supraestis *Le*₁; suprestis *P*₁₆, *Zeu*.
^{bl}fuerit] fuerat *P*₁₆
^{bm}compensationem] compensatione *Le*₁, *P*₁₆, *Zeu*.
^{bn}meritis] meretis *Le*₁, *Zeu*.
^{bo}facere] facire *Le*₁, *Zeu*.
^{bp}licentiam] licenciam *Le*₁, *P*₁₆, *Zeu*.
^{bq}discessum] discessu *Le*₁, *P*₁₆, *Zeu*.
^{br}aliquit] aliquid *Le*₁, *P*₁₆, *Zeu*.
^{bs}intestamentum] intestatum *Le*₁, *P*₁₆, *Zeu*.
^{bt}Liberos] fehlt *P*₁₆
^{bu}quasquae] quasque *Le*₁, *P*₁₆, *Zeu*.
^{bv}animae] animo *P*₁₂; anime *P*₁₆
^{bw}facere voluerimus] facirae volueremus *Le*₁; facire volueremus *edierte* *Zeu*.
^{bx}eis] eius *P*₁₂

- by epistulas] epistolas Le_1 , *Zeu.*
 bz manu] manum P_{16}
 ca dederimus] dederemus Le_1 , *Zeu.*
 cb habere] abere P_{16}
 cc cognoscant] cognuscant Le_1 , *Zeu.*; cognuscantur P_{16}
 cd epistulas] epistolas Le_1 , *Zeu.*
 ce continent] constant P_{16}
 cf sepulchra nostra] sepulcra P_{16}
 cg proles] prolis Le_1 , P_{16} , *Zeu.*
 ch studeant] studiant Le_1 , *Zeu.*
 ci quaecumque ... quemcumque] qualiscumquae a quemcumquae Le_1 , *Zeu.*; qualiscumque P_{16}
 cj epistulas] epistolas Le_1 , *Zeu.*
 ck manus] manos Le_1 , *Zeu.*
 cl praenotatas] prenotas P_{12} ; praenodatas P_{16} ; prenotatas *Zeu.*
 cm ingenuetatis] ingenuitatis Le_1 , P_{16} , *Zeu.*
 cn animae] anime P_{16}
 co facere ... voluerimus] facire volueremus Le_1 , *Zeu.*
 cp vacuas] vacuus P_{16}
 cq pare] pari P_{16}
 cr suprestitis] supraestis Le_1 ; suprestis P_{16} , *Zeu.*
 cs per] pro P_{16}
 ct quaecumque] qualem Le_1 Iqualemcumque *emendiert* *Zeu.*
 cu suprascribta] suprascripta P_{16}
 cv meritis] meritis Le_1 , P_{16} , *Zeu.*
 cw munere] munerae Le_1 , *Zeu.*
 cx contuleremus] contulerimus P_{16}
 cy debeat perdurare] dibeat perdurare Le_1 ; dibeat perdurare *ediert* *Zeu.*
 cz epistolas] epistulas P_{16}
 da inanis] in annis P_{16}
 db sic] sicut Le_1 , P_{16} , *Zeu.*
 dc convenit] convinit P_{16}
 dd mihi] me P_{16}
 de et] fehlt P_{16}
 df ad] fehlt P_{16}
 dg permittat] permittit P_{16}
 dh usufructu] usufructuario P_{16}
 di possedere] possidere Le_1 , *Zeu.*
 dj praesente ... habere] praesentae depotavimus haberae Le_1 ; presente depotavimus habere *ediert* *Zeu.*
 dk presentaliter] praesentaliter Le_1 , P_{16}
 dl Domne] domine Le_1 , *Zeu.*
 dm iugalis] iogalis Le_1 , *Zeu.*
 dn prumtissima] prumptissima Le_1 , *Zeu.*
 do voluntate] voluntatae Le_1 , *Zeu.*
 dp atque] fehlt Le_1 ; *ausgelassen* *Zeu.*
 dq conservatione] conservacione P_{16}
 dr domne] domnus P_{16}
 ds iugalis] iogalis Le_1 , *Zeu.*
 dt omni] omne P_{16}
 du facultate mea] facultatis meae Le_1 , P_{16} , *Zeu.*
 dv servitio] servicio P_{16}
 dw in tertia] für inter tūa P_{12} ; in tertia Le_1 , P_{16} , *Zeu.*
 dx intaegrum] integrum P_{16}
 dy facere] facire Le_1 , *Zeu.*
 dz elegeris] elegeritis P_{16}
 ea anime] animae Le_1 , *Zeu.*
 eb pauperes] pauperaes Le_1 , *Zeu.*
 ec vassos] usos Le_1 ; actos P_{16}

- ed vel] *fehlt P*¹⁶
 ee meritis] meritis *Le*₁, *Zeu*.
 ef repetitione] repetitionem *Le*₁; repeticione *P*¹⁶
 eg decrevit] decreverit *Le*₁, *Zeu*.
 eh voluntas] voluntas *Le*₁, *Zeu*.
 ei vestrum] nostrum *P*¹⁶
 ej legitimos] legitimus *P*¹⁶
 ek heredis] heredes *Le*₁, *Zeu*.
 el quoque] *fehlt P*¹²
 em nostrae] nostre *P*¹⁶
 en propriae] *fehlt Le*₁
 eo subscriptionibus] subscriptionibus *Le*₁, *Zeu*.; subscriptionis *P*¹⁶
 ep habuimus] habuimus *Le*₁, *Zeu*.
 eq studuimus] stituimus *Le*₁; studuimus *P*¹⁶
 er subscriptionibus] subscriptionibus *Le*₁, *P*¹⁶, *Zeu*.
 es roborari] roboravi *Le*₁; roborare *P*¹⁶
 et ut] *fehlt P*¹⁶
 eu haec] hec *P*¹⁶
 ev disceptationem] disceptatione *Le*₁, *Zeu*.; disceptacione *P*¹⁶
 ew Siquis] siquid *Le*₁, *Zeu*.; siquit *P*¹⁶
 ex liturae] littere *P*¹⁶
 ey caraxaturae] caractere *P*¹⁶
 ez adieccionis] adiecciones *Le*₁; adieccione suae *P*¹⁶
 fa superdictionesuae] superdiccionesusae *Le*₁; *fehlt P*¹⁶
 fb nos] non *P*¹⁶
 fc facere] facire *Le*₁
 fd testamentum] testamentu *P*¹²
 fe nostra voluntate] nostram voluntatem *Le*₁, *Zeu*.; nostram voluntatem *P*¹⁶
 ff refragari] refragare *Le*₁, *P*¹⁶, *Zeu*.
 fg Domini] domine *Le*₁, *P*¹⁶, *Zeu*.
 fh divini ... maiestatem] divine magestatem *P*¹⁶
 fi omnium] *fehlt P*¹⁶
 fj expers ... catholice] et pars ecclesiae catolicae *P*¹⁶
 fk catholice] catolicae *Le*₁, *Zeu*.
 fl violata defuncti] *fehlt P*¹⁶
 fm voluntate] voluntate *Le*₁, *Zeu*.
 fn negotio] negotio *Le*₁, *Zeu*.; negotio *P*¹⁶
 fo adque] atque *Le*₁, *Zeu*.
 fp ultionem] ulcionem *P*¹⁶
 fq saeculum] seculum *P*¹⁶, *Zeu*.
 fr feriat] fereatur *Le*₁, *Zeu*.
 fs damnationem] damnacionem *Le*₁, *Zeu*.; damnacione *P*¹⁶
 ft perpetuam] perpetua *Le*₁, *P*¹⁶
 fu traditor] traditur *Le*₁, *Zeu*.
 fv volumus] voluimus *Le*₁, *P*¹⁶, *Zeu*.
 fw heredis ... nostros] heredis vel proheredes nostros *Le*₁, *Zeu*.; heredis nostris *P*¹⁶
 fx hanc] hunc *Le*₁, *P*¹², *Zeu*.
 fy paginam] pagina *Le*₁, *Zeu*.
 fz voluntate] voluntate *Le*₁, *Zeu*.
 ga aliquid] aliquid *Le*₁, *P*¹⁶, *Zeu*.
 gb ei] *fehlt P*¹²
 gc continetur] continetur *Le*₁, *P*¹⁶, *Zeu*.
 gd scribunt] scriptum *P*¹⁶
 ge sociatus] sociato *Le*₁, *Zeu*.; una cum sociato *P*¹⁶
 gf auri] auro *P*¹⁶
 gg libras] liberas *Le*₁, *P*¹⁶, *Zeu*.
 gh argenti] argentum *P*¹⁶

^{gi}Itemque ... valeat] In Le_1 ist der Text ab Itemque unter der Nummer XVIII als eigenständige Formel verzeichnet

^{gj}Sed ... perdurare] fehlt Le_1 , P_{12} ; ausgelassen Zeu.

Formulae Litterae Chartae

